

Voiko erikoistuva vaikuttaa omaan erikoistumiseensa?

Aloitin yliopistopalveluni TAYS:ssa puoli vuotta sitten. Takana oli erittäin antoisa keskussairaalajakso Rovaniemellä, mitä suosittelen lämpimästi. TAYS:ssa jotenkin päädyin viime keväänä erikoistuvien kapteeniksi ja mielessäni kyti ajatuksia siitä, miten erikoistumisjaksoa voitaisiin kehittää. Edellinen kapteenimme oli jo ansioituneesti selvittänyt, mitkä olivat erikoistuvien tulevaisuuden toiveita. Ne olivat hyviä ohjaamaan myös omia ajatuksiani. Keväällä tutkimusprofessorimme erehtyi kysymään, miten erikoistuvien kapteenin homma oli lähtenyt käyntiin. Oliko minulla jotain erityistä mielen päällä? No minullahan oli.

Muutoksen kanssa eläminen

Sairaala on jatkuvasti muuttuva organisaatio, josta tuskin koskaan tulee valmista. Näin ollen erikoistumiskoulutuksenkin täytyisi pyrkiä muuttamaan sen mukana. Mielestäni tämä vaatii jatkuvaa ponnistelua. Täytyy löytää uusia ratkaisuja toteuttaa vanhat tutut asiat muuttuneessa ympäristössä, mutta samalla pyrkiä mahdollisuuksien mukaan ylläpitämään jo hyväksi rakennettuja systeemejä. Muutosta emme voi kuitenkaan pysäyttää meidän ympärillä, joten hyvienkin vanhojen systeemien toimivuus täytyisi aika ajoin arvioida.

Mutta muuttuuko mikään?

Olen saanut huomata, että muutokset yliopistosairaalan kokoisessa organisaatiossa tapahtuvat todella hitaasti, ainakin keskivertoanestesiaalääkärin mittapuulla. Itseasiassa asiat muuttuvat niin hitaasti, että välillä näyttää siltä, ettei muutosta tapahdu ollenkaan.

Tässä taannoin lukulomalla ollessani törmäsin Finanestin erikoistuvan palstan juttuun vuodelta 2001, siis oleelliseen tenttikirjallisuuteen. Otsikkona oli Kenkä puristaa, kirjoittajana Netta Tuominen. Siinä kuvattiin TAYS:an erikoistumisjakso lyhyesti. Havahduin tajutessani, kuinka pitkän matkan olemme tulleet niistä ajoista. Nyt meillä ainakin on hyvin toimiva kiertosysteemi, eikä ihmiset hypi päivittäin sinne sun tänne. Muutenkin isot pojat ovat kertoneet, että oli se toista silloin ennen. Taitaa siis olla, että vaikka kenkä vielä puristaakin, niin ei enää niin paljon.

Jatkuvuuden ongelma

Yksi ongelma erikoistuvien asioiden eteenpäin viemisessä on jatkuvuuden rakentaminen. Erikoistuvat kokevat ongelmakohdat itse ja ovat siinä suhteessa parhaita asiantuntijoita. Kuitenkin esimerkiksi erikoistuvien kapteenin pesti on hyvin lyhyt verrattuna klinikan muutosnopeuteen. Vastahan itsekin nämä hommat aloitin ja keväällä valmistuminen odottaa. Tuleekin hieman samanlainen tunne kuin alzheimerin tautiin sairastuneelle humorintajuiselle isoisoisälleni. Hän kysyi usein eteisessä äidiltäni hymy kasvoillaan: "Olinkohan minä tulossa vai menossa?" Jatkuvuuteenkin on nyt koitettu pureutua ja tutortoiminnan käynnistäminen tai esimerkiksi klinisen kouluttajan virka voisi jatkossa tuoda ryhtiä tälle saralle.

Miksi vaivautua?

Voisin viettää erikoistumisaikani miettien, että tämä nyt on parin vuoden pakollinen paha ja sitten pääsen "oikeisiin töihin". Mielestäni kuitenkin hyvin toimiva erikoistumisjakso antaa hyvän pohjan

myös valmistuneiden erikoislääkärien kouluttamiseen talon sisällä kliinisen työn ohella. Eivätköhän kokeneemmat kollegat saa valmistumiseni jälkeenkin osansa enemmän tai vähemmän tyhmistä kysymyksistäni. Näin tulen siis itsekin nauttimaan erikoistumisen eteen tehdystä työstä, vaikka kaikkia muutokset eivät ehdikään toteutua minun aikanani.

No voiko vaikuttaa?

Viime kesänä huomasin syksyn yhteismeetinkin aiheina komeilevan Erikoistumiskoulutuksen muutokartoitus osat I ja II. Olin erittäin otettu etenkin professoriemme avoimesta asenteesta uusille ehdotuksille ja ideoille. Harvat ideat itse asiassa olivat omiani. Suurin osa ongelmakohdista vain toistui uudestaan ja uudestaan muiden erikoistu-

vien kanssa keskustellessa, ja parannusideat leijuvat keskustelujen lomassa. Nyt mm. tutortoimintaa ollaan käynnistämässä uudelleen. Palautteen saamista edistämään olemme kehittämässä loppukiertoa, joka nivoisi erikoistumisjakson kasaan ja toimisi tenttiin valmistautumisen ohjaajana. Jatkossa me erikoistuvat saamme myös sähköpostimme fiksumpien valitseman viikon artikkelin. Kaiken lisäksi syntyipä syksyllä vakituisten lääkäriemme toimesta hienot valmistumisjuhlatkin TAYS:sta lähiaikoina valmistuneille erikoislääkäreille. Ehkäpä kohta minuakin juhlitetaan!

Niin ja ihan lopuksi vielä kiitos Netta, Panu, Heikki, Miia, Jari, Jenni ja kaikki muut lukuisat ennen minua TAYS:ssa erikoistuneet. Teidän ansiostanne minun erikoistumiseni on paljon paremmissa kantimissa. Kostoksi koetamme nyt tehdä siitä vielä paremman! ☐

Arvi Yli-Hankala

